

Юридичні науки

УДК 34

Махно Катерина Олексіївна

студентка

Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара

Махно Екатерина Алексеевна

студентка

Днепровского национального университета имени Олеся Гончара

Makhno Kateryna

Student of the

Oles Honchar Dnipro National University

ОСОБИ З ПСИХІЧНИМИ ЗАХВОРЮВАННЯМИ В СИСТЕМІ

КРИМІНАЛЬНОЇ ЮСТИЦІЇ

ЛИЦА С ПСИХИЧЕСКИМИ РАССТРОЙСТВАМИ В СИСТЕМЕ

КРИМІНАЛЬНОЙ ЮСТИЦИИ

PEOPLE WITH MENTAL ILLNESS IN CRIMINAL JUSTICE SYSTEM

Анотація. Психічне здоров'я та кримінальне право досить тісно пов'язані. Саме тому у науковій статті розглянуті загальні області та етапи кримінального правосуддя, в яких догляд за людьми з психічними захворюваннями має бути обов'язково вдосконалений: досудове розслідування, судове провадження, в лікувальних установах..

Ключові слова: кримінальне право, психічні захворювання, терапевтична юриспруденція.

Аннотация. Психические расстройства и уголовное право достаточно тесно взаимосвязаны. Именно поэтому в научной статье рассмотрены общие области и этапы уголовного правосудия, в которых уход за людьми с психическими заболеваниями должен быть обязательно

усовершенствован: досудебное расследование, судебное разбирательство, в лечебных учреждениях.

Ключевые слова: *криминальное право, психические расстройства, терапевтическая юриспруденция.*

Summary. *Mental health and criminal law are closely related. That is why the article deals with the general areas and stages of criminal justice, in which care for people with mental illnesses must necessarily be improved: pre-trial investigation, judicial proceedings, in medical institutions.*

Key words: *criminal law, mental illness, therapeutic jurisprudence.*

Актуальність теми дослідження обумовлена тим, що протягом останніх трьох десятиліть відбулися кардинальні зміни у сфері психічного здоров'я та політики правоохоронних органів, що призвело до посилення контактів фахівців з кримінального правосуддя і людей з серйозними психічними захворюваннями. Цей контакт відбувається на кожному етапі процесу кримінального правосуддя.

Насправді, психічне здоров'я та кримінальне право досить тісно пов'язані. Що відбувається в одній системі впливає на те, що відбувається в іншій. Тому лікування психічних захворювань стримує приплив криміналізації людей з ними [1, с. 295–299].

Значна кількість психічно хворих людей у системі кримінальної юстиції потребує великих ресурсів та спеціалізованих, міждисциплінарних підходів для роботи з ними. Практикуючі фахівці з питань психічного здоров'я були залучені також і задля вивчення нових способів усунення правопорушників, які мають психіатричні та поведінкові розлади.

Постійно зростаюча кількість людей з такими захворюваннями робить багато викликів співробітникам правоохоронних органів, судів, медичних закладів та навіть суспільству в цілому. Саме тому, догляд за ними під час досудового розслідування, судового провадження та в

лікувальних установах повинен бути вдосконалений принаймні у чотирьох загальних областях.

Перша полягає в потребі виробити більш ефективні, точні інструменти та стратегії для відстеження та оцінки психічних розладів спеціалістів з кримінального права, криминології, які покращать здатність іти в ногу з постійним і часто великим потоком людей з такими захворюваннями у нашому суспільстві.

Друга полягає у здатності фахівців добирати такі підходи лікування, які спеціально розроблені задля реагування на складні та різноманітні проблеми людей з психічними захворюваннями. Адже вони часто страждають від розладів, причиною яких стало регулярне вживання алкогольних, наркотичних та інших речовин, і тому вимагають поєднання терапевтичних та реабілітаційних методів, які згодом допоможуть їм успішно реінтегруватися у громаду та уникати подальших злочинів [3, с. 26–31].

Адже для злочинця взагалі, який не має психічних захворювань, реінтеграція є головною проблемою - проблеми із зайнятістю, житлом, освітою та соціальною підтримкою. Нездатність вирішувати такі фундаментальні проблеми ставить цих осіб під загрозу повторного притягнення до кримінальної відповідальності. Для тих, хто має психічні захворювання, серйозність цих питань значно посилюється. Окрім бар'єрів, що висувуються їхнім колишнім порушенням закону, вони стикаються із значними перешкодами, пов'язаними з їхнім психічним станом. Ці перешкоди включають проблеми спілкування, труднощі розуміння та порушення настрою та сприйняття.

Третя полягає у необхідності створювати, модернізувати законодавство для реагування на потреби психічного здоров'я таких осіб та виділити необхідні кошти для фінансування усіх видів послуг, що необхідні для лікування. У багатьох медичних закладах дефіцит фахівців

призводять до непомірно високих навантажень, що перешкоджають належній оцінці та ліквідації психічних захворювань. А інколи доводиться стикатись просто навіть з відсутністю людських умов існування для таких осіб, що майже зовсім виключає можливість одужання.

Четверта полягає у вивченні та оцінці, того що найкраще підходить для вирішення проблем людей с психічними захворюваннями саме в системі кримінальної юстиції. Повинні використовуватися методологічні та статистичні навички для ідентифікації та вдосконалення науково обґрунтованої практики з психічно хворими, які винні у скоєнні злочину. Адаже особливі потреби, а також потреба у залучені медичних установ ускладнюють роботу з ними.

Отже, завдяки подібним дослідженням ми можемо розглянути вплив поточних програм і сприяти розробці нових для ефективного та гуманістичного піклування про людей з психічними розладами. Професійні та юридичні зобов'язання вимагають від нас, щоб ми брали участь в оцінці, лікуванні, та дослідницьких заходах, не залишалися байдужими до долі таких людей. Адаже наша бездіяльність у цьому питанні буде моральним злочином.

Висновок. Уся система кримінальної юстиції має бути спрямована не тільки на захист громадської безпеки від людей з психічними захворюваннями, але й поліпшення якості життя для таких людей та підвищення можливостей їх одужання. Ця система має працювати разом з системою охорони здоров'я у суспільних зусиллях - концепція, відома як терапевтична юриспруденція [2, с. 9-11].

Література

1. Зайцев О. В. Щодо схильності осіб, які мають психічні розлади, що не виключають осудності, до вчинення злочинів / Держава і право: Збірник наукових праць. Юридичні і політичні науки. — Київ:

Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2002. —
Вип. 18. — С. 295–299.

2. Немазенко С. Є. Терапевтична юриспруденція та можливість її застосування в Україні / С.Є Немазенко, Є.О. Лисенко ; наук. кер. О. В. Культенко // Актуальні проблеми національного законодавства : матеріали Науково-практичної конференції. – Випуск 47. – Кіровоград, 2015. –С. 9-11.
3. Шахман Н. В. Права і свободи осіб з психічними розладами / Н. В. Шахман // Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ. – 2008. – Вип. 49. – С. 26–31.